

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós petítor egyszeri hirdetése 20 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyíltter: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.
Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Színészetünk kérdéséhez.

Most, hogy a színi-szezon a vége felé közeledik, ismét fel kell vetnünk azt a kérdést, vajjon a mai állapotok kielégítőek-e? Megfelel-e igényeinknek az a színikerület, melynek tagjai vagyunk? És lehet-e igényünk, lehet-e reményünk egy ennél tökéletesebb állapotra?

Ez a kérdés most egyébként más oknál fogva is aktuális. És pedig azért, mert Sátoraljaújhelyben éppen most vetik fel azt a kérdést, vajjon nem lenne-e kívánatos, hogy Sátoraljaújhely, Eperjes, Munkács, Ungvár, és Beregszász alakuljanak egy színikerületté. Sőt — ha nem tévedünk — Sátoraljaújhely össze is hívta az illető városok kiküldötteit november hó 19-ikére egy értekezletre.

Ez a terv különben Eperjesről indult ki. Csakhogy miután Sátoraljaújhely nem igen sietett a még júniusban küldött felhívásunkra felelni, Eperjes megkötötte a szövetséget Szatmárral. Hogy azonban a nyom, melyen jártunk, nem volt egészen rossz, igazolja az a tény, hogy Sátoraljaújhely most — igaz, hogy jó későn — mégis helyesli a tervet.

Aktuális a felvetett kérdés azért is, mert a Szatmáron megjelenő SZAMOS cz. lapban azt olvassuk, hogy a szatmári színiüggyi-bizottság elhatározta, hogy felír a vidéki színészet országos felügyelőségéhez új színikerületi beosztás iránt, miután az Eperjessel való szövetkezést természetellenesnek tartja.

Szóval igaz ugyan, hogy tavaly három évre

megkötöttük az egyezséget, de hát azt fel is lehet bontani. Főleg, ha a többiek is úgy akarják.

Sátoraljaújhely egyébként ezenközben a miskolci színiüggyi-bizottságtól is kapott átiratot, melyben felszólítják, hogy nem lenne-e hajlandó Miskolczczal egy színiüggyi kerületet alakítani. Ez az ajánlat tetszik is Sátoraljaújhelynek, de csak akkor fogják elfogadni, ha a miskolci társulat a téli szezon egy részét Sátoraljaújhelyben hajlandó lejátszani.

A dolog már most úgy áll, hogy ha Sátoraljaújhely akár egyik, akár másik irányban indul el, akkor a közte és a kassai színház direktora között eddig fennállott viszony megszakad és felmerül az a kérdés: nem volna-e mindenkifelelt czélszerű a nyári állomás nélkül maradt kassai direktorral tárgyalásokba bocsájtkozni?

A kérdés az: mi ér többet? Jó előadás tavaszi színi-idényével, vagy kevésbbé jó előadás téli-idényben? A kettőt együtt, sajnos, csak nagy városok élvezhetik. Azt ugyanis senki sem tagadja, hogy a téli színházi idény sokkal megfelelőbb, mint a tavaszi. Miután azonban a nagy városokban egy csomó tehetséges színész, jó kórus és zenekar, gazdag felszerelés és minden számbavehető újdonság a közönség rendelkezésére áll; miután ott rendszerint csak hét hónapig tart a szezon és a tíz hónapra szerződött társulatot három hónapra nem lehet redukálni, azért művészeti szempontból mindig igen jól jár az a város, mely egy ilyen nagy társulatnak nyári állomáshelye.

Vessünk egy pillantást a számokra és azok igazolni fogják állításunkat. A kassai szín-

társulat átlagos havi szüksége 20,000 kor. Ezzel szemben Sátoraljaújhelyen a bevétel átlag 10,000 korona havonta. Szóval Sátoraljaújhely még egyszer olyan jó társulathoz jut, mint a milyenre anyagi erejéhez képest igénye lenne. Sőt még többhöz. Mert ha Sátoraljaújhely a legerősebb város a színikerületben, akkor itt kell beszélnie a direktornak azt a többletet, a mit a kisebb helyeken deficitben elfizet.

Ha tehát Komjáthy János, a kassai direktor, hajlandó lenne Eperjessel szerződni, azzal az Eperjessel, melynek havi átlagos bevétele 8000 kor. lehet, akkor művészeti szempontból olyan helyzetbe kerülnénk, a melynél jobbról még álmodnunk sem lehet. Ha e mellett Komjáthy hajlandó lenne még 15—20 téli előadás tartására is — mint Sátoraljaújhelyen — akkor ez már most minden tekintetben kielégítő állapot volna.

De hát vajjon Komjáthy hajlandó lenne-e? Ha jobb tavaszi állomást kap, úgy bizonyára nem! Ha nem kap jobbat, — miért ne?! Ehhez még hozzájárul az, hogy a téli húsz előadás Eperjesen még sokkal könnyebben vihető keresztül, mint Sátoraljaújhelyen, mert hiszen Eperjes Kassához közelebb van.

Ha pedig ez nem lehetséges, akkor minden olyan színikerület-alakítás előnyös reánk nézve, melyben nálunknál erősebb színházi városok vannak. Mentül erősebbek — annál jobb. Mert annál jobb társulathoz jutunk, mint a milyent — megérdemlünk.

Kiegészítésül megjegyezzük még, hogy egy igazán jó társulatnál emelkednék a színház láto-

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Őszi ibolya.*

I.

Vénül a kert, kopaszodik, sárgúl,
Nagy-sohajtvá búcsuzik a nyártúl.
Hull a könnyje levélért, virágért,
Sárga lombbal csókolódzó halvány napsugárért.

Levelek közt meg-megbuvik félve
Egynehány szál ibolyának kékje.
Őszi szellő felkutatja rendre
S hordja szárnyán szerzeszéjjel illatuk' a kertbe'.

Elszállt tavasz hagyta nálunk őket?
Vagy egy szebbik küldte hírvivőknek?
S küldte hozzánk, hogy vigasztalásúl
Regéljenek lombhulláskor virágfakadásról!

— Vénül a kert, kopaszodik, sárgúl,
Egyre pereg a levél az ágról.
Az ibolyát kebeleden látva
Száll a lelkem hervadásból virágfakadásba.

Te vagy az én életem virága!
Te vagy az én lelkem ibolyája!
Hadd peregjen a levél az ágról,
Ha teveled álmodhatok virágfakadásról!

II.

Három szál ibolyát gomblyukamba tűztél.
Hűséges szemekkel a szemembe néztél.
Hűséges szemeknek rám ragyogó kékje
Az én életemnek hite, reménysége.

* Az Eperjesi Széchenyi-kör november 8-iki estjén fel-olvasva a szerző.

Hűséges szemembe beleírva látóni,
Miről álmodoztam hosszú éjszakákon.
Gondolni se mertem, remélni se mertem:
Hűséges szemedben megtalálta lelkem.

Illatos virágot sárguló avarban,
Ragyogó csillagot nehéz zivatarban,
Csüggedező lelkem égbe törő szárnyát,
Vigasztalan éjek vigasztaló álmát.

— Három szál ibolyát gomblyukamba tűztél,
Hűséges szemekkel a szemembe néztél.
Hűséges szemeknek rám ragyogó kékje
Az én életemnek hite, reménysége.

Mert ha van lelkemnek egyetlen virága,
Egész életemet borítja virágba.
Mert ha csak egy szikra van elrejtve benne,
Földi üdvösségnek leszel fejedelme.

Szombatos Géza.

Adalék

a késmárki Thököly-féle várkápolna történelméhez.

írta dr. Bruckner Győző.
(Vége.)

Említettem, hogy az eredeti szerződés arra kötelezte Késmárk városát, hogy 1706-ig fizesse ki a teljes összeget, ezt a város pénzühiány miatt azonban csak 1717-ben tehette. A Rueber-család örökösei most késedelmezési kamatok fejében 16 anthal tokaji asszúborrt követeltek. Nevezett bor a város költségén Bécsig volt szállítandó. E tokaji bor átvétele után a Rueber-család örökösei lemondanak majd mindennemű igényeikről a várra vonatkozólag, azaz a várkápolnáról, magtárról és új istállóról.

A város követei, Goldberger Mihály és Lang János, kötelező nyilatkozatot tesznek, a melyben kijelentik, hogy Késmárk sz. kir. városa elküldi majd az 1719. és 1720. évi terméskönyv a megfelelő tokaji asszúborrt Bécsbe. És ugyancsak ezen nyilatkozat után nyugtázta későbbben Windischgrätz 1720. november hó 18-ikán a tokaji bor átvételét.

A vár tehát a várkápolnával, magtárral és új istállóval csak 1720 november hó 18-ikán került a város birtokába.

S noha a vár csak 1720-ban került teljesen a város birtokába, annak daczára a városi tanács már 1717 június hó 26-ikán elhatározta, hogy pénzüské miatt eladja a várkápolna tornyán levő rezet, továbbá a várkápolnában levő oltárt és szószéket annyival is inkább, mert a rézre épp lengyel kereskedők volnának itten és az oltárra és szószékre is volnának vevők két helységből.

1717. július 21-ikén említi a városi jegyzőkönyv, hogy a várkápolna tornyáról a rezet eladják egy helybeli kereskedőnek és a befolyó összeget a vár-adósságok törlesztésére fordítják. Ezzel kapcsolatban jelentést tesz a városi bíró, hogy a pálosok priorja bejelentette tiltakozását a réz eltávolítása ellen. Ezzel szemben a város egyhangulag elhatározta, hogy a priornak nincs mit tiltakoznia, mert a város annak idején szabad és nem feltételekkel körtülírt várbirtokot vásárolt. Most pénzüské miatt igenis eladja a rezet és az eladásra kiküldi Stentzel Jánost és Roxer Pált.

A prior, úgylátszik, nem elégedett meg ezzel, hanem a királyhoz fordult s 1717. szeptemper 2-ikán már érkezik a városhoz egy királyi rendelet, a mely meg-hagyja a városnak, hogy a réz a toronyra visszahelyezendő, az oltár s szószék pedig megtartandó és a várkápolna a r. k. egyházi kultusz számára adandó át.

gatottsága is, tehát a bevétel is. És talán kerülne valahonnan valami kis szubvenczió is!

Egyébként ajánljuk a dolgot — a színügyi bizottság figyelmébe.

Esküdtbírói ülészek.

— 1905. november 6—8. —

Az eperjesi kir. törvényszék, mint büntetőbírói mellett szervezett esküdtbírói ülészek november 6—8. napjain folyt le. A szolgálati lajstrom szerint erre az ülészekre a következő esküdteteket hívták be: Rendes esküdtet: Gefferth Menyhért nyug. kapitány (Bártfa), Spanner Róbert rézműves, Krausz István áll. elemi iskolai igazgató-tanító (Kisszeben), Faltin Géza magánhivatalnok, Oszwald Károly magánhivatalnok Berényi Gyula gépész (Sebeskellemes), Fischgrund József fakereskedő, Ruby József nyug. főgimn. tanár, dr. Csátary Ágost orvos, Drozd Endre urad. intéző (Kerekret), Kirchmayer Gergely földbirtokos (Magyarjakabfalu), Kónya Miklós kereskedő, Holénia Béla kereskedő, Tauth Viktor kereskedő, Beck József italmérő (Kisszeben), Szeghy Kálmán földbirtokos (Tapolybisztra), Sperlagh Ignác nyug. postatiszt, dr. Herczogh Árpád kir. közjegyző, dr. Uhlig Leo ügyvéd (Bártfa), dr. Flórián Károly jogtanár, Lavotha Ödön kereskedő, Szántó Zsigmond fakereskedő, Rosenberg Samu földbirtokos (Abos), Zavatky Szilárd kereskedő, Gallé Emil kereskedő (Kisszeben), Pondericsek Emil nyug. tanító, Berthóty Tivadar nyug. telekkönyvvezető, Polacsák István kisbirtokos (Budamér), Sváby Ferencz kereskedő, Makucz József nyug. pénzügyi számtanácsos. — Helyettes esküdtet: Grasgrün Emánuel vendéglős, Gidon Kálmán keresk., Vasskó Lajos szappanos, dr. Turkinák Aladár ügyvéd, Glatz Károly kályhás, Sitányi Béla mészáros, Gurszky György lakatos, Véber Ágoston nyug. lelkész, Strasser Antal hentes, dr. Horovitz Gyula ügyvéd.

1. Az első ügy, melyben az esküdteteknek a bűnösség kérdésében ítélniök kellett, a *Hascák Péterné* elleni bűnügy volt, kit a Btk. 279. §-ába ütköző szándékos emberöléssel vádolt a vádhatóság. Az esküdtbírói ülés: dr. *Grynaeus Géza* kir. törvényszéki elnökből, *Urban Gyula* kir. ítélőtáblai bíróból, *Medzihradsky Miklós* kir. törvényszéki bíróból és *Hvozdovic Pál* tanácsjegyzőből állott. A vádhatóságot *Fest Géza* kir. alügyész képviselte. Szakértőként dr. *Horovitz Imre* és dr. *Moskovics Jakab* orvosok szerepeltek. A vádlottat dr. *Sonnenschein Simon* ügyvéd védte. A tanúvallomásokból és vádlott vallomásából kiderített tényállás az, hogy *Hascák Péterné*, kinek férje három év óta Amerikában volt, időközben viszonyt kezdett saját szolgálójával. A fejleményeket besúgták a távollévő férjnek, ki erre hirtelen hazatért. *Hascák Péterné* egy éjjel titkon gyermeket szült és azt hirtelen rongyokba burkolva a közeli kápolna mellé vitte és ott elásta. Vallomása szerint a gyermek semmiféle életjelet nem adott magáról és így állítja, hogy halva született. Miután ennek ellenkezője — bár vádlott a

vizsgálat során másképp vallott — teljes bizonyossággal megállapítható nem volt, az esküdtet a bűnösség tekintetében eléjük terjesztett kérdésekre «nem»-mel felelt. Az esküdtet határozatát déli 12 órakor hirdette ki dr. *Flórián Károly*, az esküdtet főnöke, mire a bíróság meghozta a felmentő ítéletet. Az ítélet jogerős.

2. November 6-ikán d. u. 3 órakor került a második bűnügy az esküdtet elé. A vádlott *Koszej Ádám* bacsó volt, kit azzal vádolt a kir. ügyész, hogy egyik juhászát Magyar Jánost szándékosan megölte (Btk. 279. §). Az esküdtbírói ülés elnöke: dr. *Grynaeus Géza* kir. törvényszéki elnök, a bírósági tanács tagjai pedig dr. *Balpataky József*, dr. *Körtvelyessy Dezső* kir. törvényszéki bírák és *Farkas Lajos* tanácsjegyző volt. A vádhatóságot *Fuhrmann Imre* kir. ügyész képviselte, míg a vádlottat dr. *Hönigsfeld* ügyvédjelölt védte. A tárgyalás során megállapították a következő tényállást. *Koszej Ádám* a juhászt, ki a helyett, hogy a nyájhoz kiment volna, egy fészterben aludt, felkeltette és megparancsolta neki, hogy menjen a kosárhoz. A juhász botjával támadt gazdájának. Ez a botot kicsavarta kezéből és azzal a juhászt föbe ütötte, oly szerencsétlenül, hogy az azonnal meghalt. A holttestet *Koszej Ádám* felemében egy régi kútba dobta és azt galyakkal elfedte. Az esküdtet nem a szándékos emberölésben, de csupán a halált okozó súlyos testi vétségben mondták ki bűnösnek a vádlottat. Ennek a verdiktnek alapján, melyet *Oszwald Károly*, az esküdtet főnöke esti 11 órakor hirdetett ki, a bíróság vádlottat három évi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

3. November 7-ikén d. u. 9 órakor kezdte meg az esküdtbírói ülés a harmadik ügynek a tárgyalását. Elbírálás alá került *Pasztircsák János*, *Szabó György* és *Leskó Mátyás* nagysárosi legények ügye, kiket a közbíró *Tkacs András* ellen elkövetett és halált okozó súlyos testi sértéssel vádolt (Btk. 306. §). Az esküdtbírói ülés elnöke ez alkalommal *Uhlarik Mátyás* kir. törvényszéki bíró; a bírói tanács tagjai: *Balpataky József*, *Medzihradsky Miklós* kir. törvényszéki bírák és *Hegedüs Ferencz* tanácsjegyző volt. A vádhatóságot *Fest Géza* kir. alügyész képviselte, a vádlottakat pedig a fenti sorrendben: dr. *Propper József*, dr. *Maybaum Artur* és *Maláyer Árpád* ügyvédek védtek. Szakértőként dr. *Breyer Artur* és dr. *Horovitz Imre* kir. törvényszéki orvosok szerepeltek. A tárgyalás során a következő tényállást lehetett megállapítani. Nagysároson a kocsmában *Tkacs András* duhajkodott és a vádlott legényeket bántalmazta, kik megszótkokt előle. De azután összeálltak és husángokkal fegyverkeztek fel. Így találkoztak a két társával hazafelé igyekvő *Tkacs András*sal, kit a husángokkal oly szerencsétlenül vertek fejbe, hogy az a helyszínen rögtön meghalt. Az esküdtet a vádlottakat bűnösöknek mondták ki a halált okozó súlyos testi sértésben, mely többek bántalmazásából származott és ki nem tudható, hogy ki vagy kik okozták azt. (Btk. 308. §). A verdiktet este 7 órakor hirdette ki dr. *Uhlig Leo*, az esküdtet főnöke. Ezen az alapon a bíróság *Pasztircsák Jánost* és *Leskó Mátyást* 1 évi és 8 havi, *Szabó Györgyöt*

pedig 1 évi és 6 havi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen a védők a Btk. 92. §-ának nem alkalmazása, illetve a büntetés mérvé miatt semmisségi panaszt jelentettek be.

4. A negyedik és utolsó ügy, melyben az esküdtetnek meg kellett hozni verdiktjüket, november 8-ikán délelőtt 9 órakor került az esküdtbírói ülés elé. *Benya György* volt a vádlott, kit a Btk. 422. § 2. pontjába ütköző gyújtogatás büntetével vádolt a kir. ügyész. Az esküdtbírói ülés elnöke dr. *Grynaeus Géza*, a bírói tanács tagjai: *Urban Gyula* kir. ítélőtáblai bíró, dr. *Körtvelyessy Dezső*, kir. törvényszéki bíró és *Komáromi Ferencz* tanácsjegyző voltak. A közbíró *Fuhrmann Imre* kir. ügyész képviselte. A vádlottat dr. *Sonnenschein Simon* védte. Az egyik sértettnek *Paulik Györgynek* képviselőjében dr. *Both Tamás* ügyvédjelölt jelent meg. A tényállás röviden az, hogy Erdőske községében augusztus 20-ikán valaki felgyújtotta *Paulik András* csűrjét, melyből aztán tüzet fogott a *Paulik György* csűrje is. És elégett *Vancsur János*nak a két csűr közötti 16 rakásnyi gabonája is. A gyanú *Benya György* ellen irányult, ki *Paulik András*nak haragosa volt, ki őt meg is fenyegette, hogy koldussá teszi. Az ügyben a koronatanú *Stecz Benya János* volt, ki azt vallotta, hogy a gyújtogatás színhelyétől elfutó embert ő látta és abban — bár arcát nem ismerte fel — határozottan *Benya Györgyöt* ismerte meg. Az esküdtet azonban nem látták beigazolvva teljes bizonyossággal, hogy a gyújtogatás csakugyan a vádlott volt és így «nem»-mel felelték a bűnösség kérdésére. Verdiktjüket főnökük dr. *Flórián Károly* d. u. 2 órakor hirdette ki. Ez alapon a bíróság meghozta a felmentő ítéletet.

Ezzel az esküdtzéki ülészek véget ért. Megemlítjük még azt, hogy az esküdtet valamennyien igénybe vették azt a törvényben biztosított kedvezményt, mely szerint a jövő évben szolgálati tételre nem kötelezhetők.

Az eperjesi pénzpiac helyzete.

Érdekes kimutatást kaptunk annak illusztrálására, hogy minden város pénzintézeteinek váltótárczája mutatja azt meg, hogy abban a városban az intézetek modern hivatásuk magaslatán állanak-e vagy sem? A váltótárczából látni meg azt, hogy valamely város intézetei a hitelügyek kielégítésével foglalkoznak-e avagy csak kamattámogatásokat szívnak magukhoz a nélkül, hogy a területükön lüktető üzl ti életnek is valami szolgálatot igyekeznének tenni.

Ez a kimutatás egymás mellé állítja tíz város pénzintézeteinek mérlegeiből a váltótárca egyenlegeit. Ezek a számok:

<i>Arad</i> összes pénzintézeteinek váltótárczája 1904. végén	39.636,862 K.
<i>Temesvár</i> összes pénzintézeteinek váltótárczája 1904. végén	23 502,111 K.
<i>Nagyvárad</i> összes pénzintézeteinek váltótárczája 1904. végén	19 626,957 K.
<i>Debrecen</i> összes pénzintézeteinek váltótárczája 1904. végén	17.154,129 K.

prior azon nyilatkozatát sem, a melyben kijelenti, hogy a kulcs átvételével nem praetendál magának semminemű jogot a várra, tehát a várkápolnára sem.

Az ezutáni évekről sem találtam semmiféle adatokat a várkápolnára vonatkozólag. De mint nemleges bizonyítékot okvetlenül meg kell említenem, hogy az 1832-ben tartott canonica visitatio alkalmával szó van a parochiáról, tót templomról, a szegényházzal, de a várkápolnáról egyetlen szó sincsen említve. Azt hiszem, ez is világos bizonyíték arra, hogyha a várkápolna tényleg a r. kath. egyház kezében lett volna, okvetlenül említés tételét volna a várkápolnában levő oltárról, szószékéről és egyéb egyházi eszközökről, a mint leltározták volt a parochia, tót templom, szegényház és a filiák összes tárgyait.

Nem leltározták azért, mert 1832-ben is városi birtok volt.

Végeredményül tehát kimondhatjuk, hogy a késmárki Thököly-féle várkápolna városi birtok. S ha városi tulajdon, akkor azt hiszem, nem lesz akadály, hogy Thököly Imre hamvait a késmárki várkápolnában helyezzük el, oda, a hol anyja is pihent; s ez által a várkápolna igazi Thököly-mauzoleummá válnék.

Másfelől meg mily megnyugtatólag hatna a historikusra is az a tudat, hogy az a város, a mely oly tömérdek jogtalanságot és zsarolást szenvedett Thököly Imre elődjétől, Thököly Sebestyén, I. és II. Istvántól, most a kurucz király hamvainak Késmárkon való elhelyezésével mintegy kibékülne a családdal, a melynek utolsó sarjadéka lángoló hazaszeretetével a kölcsönös egyetértésnek és kibékülésnek a magvát hintené el a szívekben.

III. Károly ezen rendeletére, a mely 1717. aug. 17-ikéről van keltezve, szeptember 2-ikán olvastattatott fel a városi közgyűlésen. A város azzal felel, hogy a várkápolnát nem adhatja még át a r. kath. egyháznak, mert ezidő szerint még mindig a Rueber-család örököseinek kezében van (a főnyugtatóvány kelte ugyanis csak 1717. november hó 30. és a tokaji borrhól szóló nyugtatóvány pláne csak 1720. november hó 18-ika) és így nem rendelkezik még a várkápolnával.

A várkápolna 1720-ban, a teljes 80,000 frt és a késedelmezési kamatok (tokai asszúbor) törlesztése után, tényleg a város birtokába jutott. Ebbeli állításunkat bizonyítja az 1731. évi jegyzőkönyv.

1731. július hó 4-ikén ugyanis Cservenka Gergely pater tudomására hozza a városi tanácsnak, hogy a szepesi püspök az esztergomi érsekprimás engedélyével ki akarja emelni a parochián és a várkápolnában a Thököly-család ónkoporsóit és e célból a várostól két kiküldöttet hívnak meg s elkerik a várostól a várkápolnához való kulcsot is. Cservenka egyszersmind kijelenti, hogy ha a város nem adná oda a kulcsot, a püspök talál majd módot, hogy kinyissák a várkápolnát.

A városi tanács követet küld a püspökhöz, mutatná meg nekik az esztergomi érsekprimás eredeti levelét, akkor majd tanácskozni fognak, hogy vajjon eleget tegyenek-e a felszólításnak avagy nem.

A püspök felmutatja a hercegprimás sekretariusának a püspökhöz ez ügyben intézett levelét, de felmutatja egyszersmind a királyi engedélyt is, a mely a parochia és várkápolna visitatiójára engedélyt ad.

Erre a városi bíró, tanács és az ötven tagú bizottság oly fontosnak tekinti az ügyet, hogy az egész községet összehívja a városházára. A közgyűlés az előterjesztett ügyben olyformán határozott, hogy a parochián

a Thököly- és egyéb ónkoporsók kiemelhetők ugyan, de a hercegprimás részéről is tételessé nyilatkozik, hogy az ón és az esetleg az ónkoporsóban található ékszeresek a parochia renoválására, építőalapjára fordíttassék. A mi a várkápolnát illeti, az a várral és a váruradalommal a város birtokába került, a mit a király is donacionalis oklevél alapján «cum consensu et omni jure Regio» a városnak adott. Az egyház tehát nem vindikálhatja magának ezt a várkápolnát. A kulcsot ezentúl is a városházán fogják őrizni, még pedig abban a vasszekrényben, a melyben a városi privilegiumok conserváltak.

E jegyzőkönyvből tehát teljesen bizonyos, hogy a várkápolna és a várósság kifizetése után tényleg városi birtok lett.

Ezek után már most az a kérdés, hogy mikor került a várkápolna kulcsa a r. kath. egyház birtokába? Erre vonatkozólag *Bucholtz Jakab*: «Historischer Geschlechterbericht» című családi krónikájában, a melynek egyik kézirata a késmárki ev. lyceum könyvtárában van és a melyet *Weber R.* 1904-ben közrebocsátott a 382. és 383. l. ezeket mondja: «1745. 28./IV. hat Stadtrichter Vitalis aus Befehl des kön. Commissarius die Schlüssel zur Schlosskapelle, welche derzeit in Archiv in den grosse eisern Kasten waren HE. Pater Prior übergeben, doch mit der Condition, das weder der HE. Pater Prior, noch Jemand anders an den Schloss nicht soll zu praetendiren haben, welches H. Pater Prior und HE. Pater Provincial Commissarius R. P. Paulinus unterschrieben haben».

Bucholtz alapján tehát megtudjuk, hogy mikor került a várkápolna kapukulcsa a r. kath. egyház kezébe. A városi jegyzőkönyvben ennek az átadásnak semmi nyoma, hasonlóképpen nem sikerült megtalálnom a

Kassa összes czája 1904. *Pozsony* két czája 1904. *Szabadka* összes tárczája 1904. *Miskolc* összes tárczája 1904. *Szeged* összes tárczája 1904. *Eperjes* összes tárczája 1904. Ha Eperj 15 millió s vezető kérd Mi az ol majdnem né eperjesiben, h kal nagyobb a váltótárczá

Az ok a leti élet van. U új és új keny igénybe a kas Eperjesen azo csen üzleti él termékegy üz nak a kenyé váltótárczái.

EPPER

Felolvas mult szerdán zonban. A k megemlítése, felolvasó-est. Igaz ugyan, az érdeklődő és kedélyes

Faragó elmaradt. S a ki saját v figyelemmel relem, a győ az élet válto nek kifejezés bánat, de v A gondolat vetlenség er ismeréssel h egyes versét

Ezután a felolvasó el sekor zajos vezetésével, nagy derűlt élénk jellem ruhatarának alakjáról, a és lelkenek

Az elbes versét elolva ismeretlenül erős, hogy Mikor ezt akarja aka ujságíróval, A cselszövő le akar mo hogy őt kij nal és ekke lezésére: n udvarlót, M ebédre. A le eltávolított, be egymást szövésével, kötötte a l

A Kör tartott. Az tatása miatt elnöke töl

Kassa összes pénztételeinek váltótárcaja 1904. végén	15 502,659 K.
Poszony két pénztételeinek váltótárcaja 1904. végén	14.425,365 K.
Szabadka összes pénztételeinek váltótárcaja 1904. végén	12 643,210 K.
Miskolc összes pénztételeinek váltótárcaja 1904. végén	12.643,763 K.
Szeged összes pénztételeinek váltótárcaja 1904. végén	12.469,258 K.
Eperjes összes pénztételeinek váltótárcaja 1904. végén	3 630,860 K.

Ha Eperjest Kassával hasonlítjuk össze, a mely 15 millió váltótárca mutat föl, önkéntelenül a következő kérdés merül föl:

Mi az oka annak, hogy Kassa váltótárcajában majdnem négyszeres összeg van elhelyezve, mint az eperjesiben, holott Kassa lakossága csak 60 százalékkal nagyobb Eperjesénél? A lakosság számaránya 2 : 5, a váltótárcaé pedig 2 : 81

Az ok a következő: Kassán kereskedelem van, üzleti élet van. Üzleti gondolatok valósulnak meg, folyton új és új kenyérkereseti források keletkeznek. Ezért veszt igénybe a kassai közönség 15 millió korona váltóhitelt. Eperjesen azonban nincsen virágzó kereskedelem, nincsen üzleti élénkség és azért nem lehetnek Eperjesen termékeny üzleti gondolatok, azért nem szaporodhatnak a kenyérkereseti források és — a pénztételek váltótárcajai.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Felolvasó-est. Az irodalmi szakválasztmány az elmúlt szerdán tartotta első felolvasó-estjét az idei szezonban. A krónikás pontosságához tartozik annak a megemlézése, hogy a — kisteremben. A nagyterem a felolvasó-esték számára nagyok és hidegnek bizonyult. Igaz ugyan, hogy a kisterem meg nem tudja befogadni az érdeklődő közönséget, de a kik bejutnak, a meleg és kedélyes környezetben kellemesen érzik magukat.

Faragó József szavalata közbejött akadályok miatt elmaradt. **Schöppfln Géza** lépett elsőnek a pódiumra, a ki saját verseit olvasta fel. A szép verseket nagy figyelemmel és élvezettel hallgatta a közönség. A szerelem, a gyöngédség, a természet szeretete és maga az élet változatos hangulatával megkapó módon nyerne kifejezést a formás versekben. Alaphangjuk a méla bánat, de valamennyit áthatja a remény, a bizalom. A gondolatok könnyed, dallamos formájukban a közvetlenség erejével hatottak. A hallgatóság zajos elismeréssel honorálta a talentumos felolvasó minden egyes versét.

Ezután **Csengey Gusztáv** lépett az emelvényre, hogy felolvassa „Déliabab” című novelláját. Már megjelenésekor zajos ovációkban részesítették. Humoros bevezetésével, a melyben önmagáról is megemlékezik, nagy derűtséget keltett. Ezt a derűtséget csak fokozta élénk jellemzésével és leírásaival, a miket Adorján költő ruhatarának szerénységéről, Muki ujságíró komikus alakjáról, a kurta-szoknyás iskolás leányok szívének és lelkének ábrándos világaról nyújtott.

Az elbeszélés tárgya röviden az, hogy Adorján költő versét elolvassa Pálma, egy ideális lelkű ifjú özvegy és ismeretlenül is megszereti a költőt. Szerelmi vágya oly erős, hogy anyjával együtt Pestre megy őt felkeresni. Mikor ezt egy udvarlója megtudja, mindenáron meg akarja akadályozni a találkozást. Szövetkezik Muki ujságíróval, a ki a távollevő Adorjánnak adja ki magát. A cselszövek már-már elérik céljukat. Pálma végleg le akar mondani ábrándjáról, mikor véletlenül rájön, hogy őt kijátszották. Megismerkedik az igazi Adorján-nal és ekkor ügyes tervet eszel ki a cselszövek leplezésére: másnap délre mindhármukat, a cselszövek udvarlót, Muki ujságíró és Adorján költőt meghívja ebédre. A leplezett cselszövek zavarukban minél előbb eltávoztak, Pálma és Adorján pedig boldogan vallották be egymásnak szerelmüket. — A kiváló író úgy mesés-zövével, mint alakjaival és előadásával állandóan leköttette a hallgatóság figyelmét.

A Kör igazgató-választmánya nov. 10-ikén ülést tartott. Az elnöki tisztet br. Ghillány Imre akadályoztatása miatt **Tahy József**, a népnevelési szakválasztmány elnöke töltötte be, a ki melegen üdvözölvén a meg-

jelenteket, a gyűlést megnyitotta. Dr. **Wallentiny Samu** titkár részletes jelentést tett a minden tekintetben fényesen sikerült Jókai-ünnepélyről. Indítványára az igazgató-választmány hálás köszönetet mond szeretett védnökünk: dr. **Berzeviczy Albert** öngyméltóságának megjelenéséért s gyönyörű megnyitó-beszédéért, br. **Ghillány Imre** elnök öméltségének s kedves nejeinek szíves vendéglátásukért; a megjelent vendégeknek, szereplőknek s azoknak, a kik átiratban vagy táviratilag üdvözölték a Kört. — Jelentette a titkár, hogy a Kör gyűlését a **Jókai-szoborra**: 268 kor. 40 fill.-t. rendeltetési helyére juttatták. — Örömmel jelentette, hogy Eperjes városa nagylelkűen lemondott a tavalyi műkedvelői előadások ötöt részéről; ez összegből a fele: 79 kor. 28 fill. a Körnek jutott. Az igazgató-választmány elhatározta, hogy Eperjes városának e nagylelkű adományáért átiratban mond hálás köszönetet. — A titkár indítványára kimondotta az igazgató-választmány, hogy a Széchenyi-kör belép az Országos Irodalmi és Közművelődési Szövetségbe. — Örömmel vette tudomásul az igazgató-választmány, hogy Sárosvármegye törvényhatóságának közgyűlése elfogadta a Széchenyi-kör javaslatát a bártfai múzeum vezetésére vonatkozólag. — Az igazgató-választmány készséggel adta meg az eddigi kedvezményeket az állami tanítóképző-intézet és a helybeli középiskolák növendékeinek. Testületi tagokul felvette a joghallgatókat és az ev. theologusokat, az eddigi feltételek mellett. — Elhatározta az igazgató-választmány, hogy Balogh Bertalant, a Borsod-miskolczi Közművelődési Egyesület agilis főtákarát meghívja és felkéri előadás megtartására. Miután még a titkár jelentést tett az egyes szakválasztmányok tevékeny munkásságáról s egyéb folyó-ügyekről, a gyűlés az elnök lelkes elteretésével véget ért.

A zene- és képzőművészeti szakválasztmány nov. 15-iki háziestjének műsora:

1. **Flotow: Nyitány** az „Alessandro Stradella” cz. operához. Előadja a cs. és kir. 67. sz. gy. ezred zenekara.
2. **a) Chopin: Nocturne;**
b) **Schubert: Moment Capriceuse.** Zongorán előadja **Tarnay Alajos** úr.
3. **Dalok.** Éneklő **Gombos Józsefné** úrnő, **Gombos József** úr zongorakísérete mellett.
4. **a) Nicolas Korvakow: Fantasia de Concert;**
b) **Saint-Saens: Rondo Capricioso.** Hegedűn játsza **Feld Henrik** úr, **Hemerka Ulrik** úr zongorakísérete mellett.
5. **a) Tarnay: Gavotte;**
b) **Liszt: Rapszódia.** Zongorán előadja **Tarnay Alajos** úr.
6. **Gounod: Ábránd** a „Romeo és Julia” cz. operából. Előadja a cs. és kir. 67. sz. gyalogezred zenekara. *Keszete esti 6 órakor.*

A Kör november 12-iki első, népszerű ismeretterjesztő estjének műsora:

1. **Zene.**
2. **«A magyar iparosokhoz.»** Írta Tompa Kálmán. Szavalja **Weiss Gusztáv** hittanhallgató.
3. **A tündövsz.** Felolvassa **Varvasovszky János** kir. kath. főgimn. tanár.
4. **Zene.** *Keszete d. u. 5 órakor.*

A Kör estélyei:

Nov. 22. . . . . felolvasóestély	Jan. 31. . . . . zeneestély.
• 29 . . . . . zeneestély.	Febr. 7. . . . . felolvasóestély.
Decz 6. . . . . felolvasóestély.	• 14 . . . . . zeneestély.
• 13 . . . . . zeneestély.	• 21 . . . . . felolvasóestély.
Jan. 10. . . . . felolvasóestély.	• 28 . . . . . zeneestély.
• 17 . . . . . zeneestély.	Márcz. 7. . . . . felolvasóestély.
• 24 . . . . . felolvasóestély.	• 14 . . . . . zeneestély.

A Széchenyi-kör bártfai vidéki választmánya november 1-jén tartotta meg közgyűlését, a melyen az elnökség beszámolt a múlt évi működéséről és programot adott a jövőre vonatkozólag. A Széchenyi-kör nagy örömmel látja ennek a fiókválasztmánynak derék munkásságát, virágzását. A tisztakar ernyedetlen munkát végez. A múlt évben *nyolcs* képvisítéssel kapcsolatos előadást tartottak; megállapították a jövő évi felolvasások sorrendjét; a november 25-ikén megtartandó estélyen a gimnáziumi énekkar is szerepel; lesz

melodráma és szavalt is. A könyvtárt nagy odaadással és pontossággal kezelik; igen sokan veszik igénybe. Szóval lelkesen munkálkodnak a nemes eszmék keresztülvitelén. Kísérje áldás és siker nemes munkájukért!

SZINHÁZ.

A színi-szezon vége felé közeledvén, megállapítható, hogy mióta a második megfelelő énekesnőt szerződtették, az operette-előadások sokkal látogatottabbak. Csodáljuk, hogy a színgazgató, mint régi szakember, előbb nem jött rá arra a tapasztalati igazságra, hogy vidéken mindenben lehet takarékoskodnia a direktornak, csak az operett-primadonáknál, mert ha az énekesnők száma és minősége nem megfelelő, látogatottságra egyáltalán nem számíthat.

Szombaton dr. Fényes Samu kassai ügyvédnek és hirlapírónak „Bacsányi” című történelmi színművét adta elő a társulat. A darab cselekménye a 18-ik század végéről van, midőn a francia forradalom és jakobinismus elvei elhatottak Magyarországra is s Martinovics apát és társai összeesküvést szítottak. A költő Bacsányi híve ez elveknél; ezeket hirdeti költeményeiben és beszédeiben, és a francia szabadság, egyenlőség és testvériség meghonosítására törekszik hazánkban. Ez eszmék azonban összeütközésben vannak a magyar nemesség ősi kiváltságaival. A költő nemes leányt szeret: **Osvay Krisztinát**, ki viszont szereti a költőt; de szerelménél erősebb benne a nemesi gőg és előítélet a jobbágyi származású Bacsányival szemben. Ez a törhetetlen gőg majdnem a vérpadra juttatja Bacsányit, kit e sorstól csak a fiatal **Osvay Jolán**nak önfeláldozó szerelme szabadít meg. Az előadás — általában véve — jó volt. Elsősorban **Fassai Olga** említendő, ki helyesen alakította Krisztinának nehéz szerepét. Mellette **Radnai Zsuzska** tűnt ki Jolán szerepében; s különösen a nagyapóval (Nalácsi alispánnal) való jelenetben a közönség általános és osztatlan tetszését nyerte meg. **Rajs** a cím szerepben jó volt; néha azonban túlságos páthoszt használt. **Borsodi** a színgazgató, **Szöregi** meg **Tisztai**, a színészek személyesítői, élénk rajzolták a 18-ik század végebeli magyar színészeknek keserves sorsát, zaklatott életét. **Kiss Nalácsi** alispánnak, az igaz hazafinak, de a nemesség szabadalmaira túlságos súlyt fektető nagyapának szerepét ügyesen játszotta. Az első felvonásban több jelenet emlékeztet a most folyamatban levő politikai és nemzeti küzdelmekre; e jeleneteknél a közönség egy része tapsban adott tetszésének kifejezést. A szerzőnek korábbi műve: „**Kurucz Feja Dávid**”, melynél azonban „Bacsányi” szerkezetileg sikerültebbnek mondható.

Vasárnap d. u. ifjúsági előadasként a „**János vitéz**”; este pedig **Géczy István** „**Az ördög bibliája**” cz. parasztvígjátéka került szíre telt ház előtt. A szerzőnek ez a műve kevésbé sikerült, mint egyéb népszínművei; s e darabról kevés jót mondhatunk. Meséje teljesen valószínűtlen; hangja és nyelvezete szerföltözött közönséges, bár néhány jellem jól van benne megrajzolva.

Hétfőn a „**Koldusdiák**” operette ment ez idényben harmadszor, zsúfolt ház előtt. Az előadás összevágó, kerekded volt; csak kár, hogy néhány kihagyás is történt. **Kerényi Adél** és **Harkányi Gizella**, úgy **Kállai Jolán** ezúttal is kiténtek.

Kedden üres ház előtt, ifjúsági előadasképpen, félhelyárral adták „Bacsányi”-t. Kevés élelmességre mutat, hogy az igazgató ifjúsági előadást rendez — ifjúság nélkül; pedig a hol ilyen sok a tanuló, nem lenne nehéz akár telt házat is összehozni. Az előadás gördülékény, jól összetanult volt. Különösen kiténtek: **Rajs**, **Kiss**, **Fassai** és **Radnai**. Nagy haladás mutat **Szabadkai**, a ki a karból nem sokára ki fog nőni. Az első felvonásban szépen deklamált **Borsodi F.**

Szerdán, **Tisztai** Miksa jutalomjátékául „**A cornevillei harangok**”-at adták zsúfolt ház előtt. Magát a darabot is nagyon kedveli a közönség, de meg **Tisztai** is nagyon népszerű színész, azért telt meg a színház. **Tisztai** jutalomjátékául nem választott bohó atot, magának nem keresett ki komikus szerepet, hanem az öreg **Gáspár**-t adta, még pedig igazi művészettel. A megörülési jelenet nagyon szép és megható volt. Az ünnepelt nyílt színen is megtapsolták, tisztelői koszorúkkal s egyéb ajándékokkal halmozták el. Óriási sikere volt

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

Sirolin

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testerőt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantl czzéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Harkányi Gizellának, a ki Szerpolett szerepében temperamentumos, kedves, bájos jelenség volt ügyes játékkal, kecses tánczával. Sok tapsot aratott az újonnan szerződött tag: **Kerényi Adél**, a ki diszkrét játékkal, kellemes megjelenésével, igen kellemes hangjával nyereség a társulatra. **Váradi** igen jól játszott s nagyon szépen énekelt. **Szöregyi** (bíró) ismét túlzott. **Csáki** fehangokat adott ki s gikszerzett. A közönség az előadással nagyon meg volt elégedve.

Csütörtökön Sardou Viktornak kiváló drámáját **«A boszorkány»**-t adták közepes közönség előtt. A főszerep **Jászai Olga** kezében volt, ki Zoraya mórni szerepét adta. A szereptudás egyébként általánosan gyenge volt és így az összjáték is hiányos.

Pénteken negyedszerre hozott telt házat a régi jó **«Koldusdiák»**. Szinpadon és nézőtéren egyszerre élet, elevenség és kedv honol, ha az énekes-személyzet erős, s valóban sajnálni lehet, hogy most megy el a jó társulat. **Harkányi**, a kinek kiváló értékét végre teljesen honorálja a közönség, továbbá **Kerényi** és **Kállai**, valamint a férfiak közül **Tiszta** szép virágokat is kaptak, pedig ez utóbbi sehogysam való az ezredes hálás szerepébe, a melyet jobb lenne Tihanyinak vagy Szöreghi-nek kiosztani. Az előadás egyébként ezúttal is gördülékeny volt s úgy a játék, mint az ének nagy művelzetet nyújtott.

Heti-műsor. **Vasárnap** d. u. **«János vitéz»**, este **«A csöppség»**, **hétfőn** **«Hajdúk hadnagya»**, **kedden** (**Jászai Olga** jutalomjátékául) **«A búbos pacsirta»**, **szerdán** **«Dolovai nábob leánya»**.

Jászai Olga jutalomjátéka. Szintársulatunknak drámai szendéje, ki egyúttal a hősnő szerepkörét is nagy ambícióval tölti be, kedden tartja jutalomjátékát. Ez alkalommal **«A búbos pacsirta»** című, hírneves társadalmi színmű kerül színre. Szintársulatunk eme tehetséges és törekvő tagjának erre a szerepére előre is felhívjuk közönségünk szíves figyelmét.

HIREK.

— Kinevezések. Sárosvármegye főispánja dr. **Hedry Sándor** vármegyei díjtalan közigazgatási gyakornokot és dr. **Bánó Dezső** osztópataki lakost Sárosvármegye törvényhatóságához díjas közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

A **Ksod. vasút igazgatósága Meixner Emil** alsókubini főmérnököt az eperjesi osztálymérnökséghez visszahelyezte.

— A kir. kath. főgimnáziumtól a vallás- és közoktatásügyi minisztérium **Haba Ferencz** h. tanárt, saját kérelmére, az erzsébetvárosi áll. főgimnáziumhoz helyezte át, helyébe pedig **Hulyák Valér** okl. h. tanárt nevezte ki.

— Új tanítók. **Kurón** a gör. kath. iskolánál: **Chutko Demeter**; **Décsön** a gör. kath. iskolánál: **Lázár Emil**; **Sósújfalu** a gör. kath. iskolánál: **Gmitró György**; **Nagyfadnán** a róm. kath. iskolánál: **Wachdeutsch Ödön**; **Lófaluban** a róm. kath. iskolánál: **Kuzma András**; **Felsőkányán** (Jesztreb) a gör. kath. iskolánál: **Hodobay Sándor**; **Rössadombon** (Bodruzsál) a gör. kath. iskolánál: **Komanicsky Sándor**; **Tapolyhermányban** az ág. h. ev. iskolánál: **Mathern Róbert**; **Bartosfalván** a r. kath. iskolánál: **Szigetvári Mária**.

— Beosztás a vezérkarhoz. **Ágatha Árpád** cs. és kir. 67-ik gyalogezredbeli főhadnagyot a vezérkarhoz osztották be és szolgálatára a m. kir. honvédséghez rendelték ki.

— Házasság. **Windholz Márk** kir. mérnök nov. 14-ikén vezeti oltárhoz **Klein Zelmát** Nagyszebenben.

— Temetés. **Várkeőy Jenő**, a Budapesten szerencsétlenül járt bölcsész-hallgató nov. 8-ikán Nagysárosra szállították és ott nagy részvét mellett temették el.

— Hivatalvizsgálat. **Tahy József** alispán nov. 3-ikán megvizsgálta a szekesői járás szolgabírói hivatalát s annak kifogástalan vezetése, valamint az ügykezelés pontossága felett elismerését fejezte ki.

— Egyházfelügyelői beiktatás Kapinémetfalván. A kapinémetfalvi ág. hitv. ev. egyház október 15-ikén tartott egyházi közgyűlésén dr. **Wallentinyi Samu** eperjesi koll. főgimn. tanárt választotta egyházfelügyelővé, a kinek beiktatása október 29-ikén történt, ünnepélyes istentisztelet keretén belül. A templomot zsúfolásig megtöltötte a helybeli és a környék ájtatos közönsége. Az ünnepélyes istentisztelettel a reggeli imát **Droppa Soma** komlósi ev. lelkész mondotta. Az ezt követő ének után **Polyák Jenő**, a kapinémetfalvi lelkész lépett a szószékre s tartalmas beszédben méltatta az ünnepély fontosságát tót nyelven. A beszéd után a közönség az **«Erős vár a mi Istenünk»**-et énekelte, melynek elhangzása után ifj. **Draskóczy Lajos**, a sárosvármegyei esprezség alesperese lépett az oltár elé s magas szárnyalású be-

szédet intézvén az új egyházfelügyelőhöz, azt új hivatalába beiktatta, mire az egyházfelügyelő letette az esküt. Ezután az egyházfelügyelő meghatottan köszöntö meg magyar és tót nyelven az egyház bizalmát. Végül **Liptai Lajos**, az eperjesi II. egyház lelkésze intézett beszédet a közönséghez s megáldotta az egyházat. A magasztos istentisztelet után egyházi közgyűlés volt az evangélikus iskola helyiségében a lelkész s az új egyházfelügyelő elnökelete alatt. Az ünnepély után a kapinémetfalvi lelkész díszes ebédet adott az új egyházfelügyelő tiszteletére. Az ünnepélyen a beiktatott egyházfelügyelőnek több barátja s a lelkésznek számos jó ismerőse vett részt.

— Tézene-műsor november 12-ikére:

1. Induló.
2. **Nyitány** «Tell Vilmos» című operához, Rossini-tól.
3. **Katzerl-kei ingő**, Bednártól.
4. **Egyveleg** a «János vitéz» cz. operettéből, Kacsóh-tól.
5. **«Tengeri rablók kórusa»** a «Giroflé Girofla» című operettéből, Lecocq-tól.
6. **Magyar induló.**

— Újabb ifjúsági egyesület. A **bártfai** áll. el. iskola tantestülete, hogy az iskolából kikerült serdültebb 15—19 éves ifjúság hazafias érzületének, vallás-erkölcsös életének ápolására, hasznos ismeretek szerzésére és nemes szórakoztatására alkalmat nyújtson, leányok és külön a fiúk részére ifjúsági egyesületet szervez. Reméljük, hogy a bártfai tantestület példáját különösen a népesebb iskolák tantestületei követni fogják.

— Jutalmazott tanítók. Az Eperjesi Széchenyi-kör népevelési szakválasztmánya által, a magyar nyelv és beszéd sikeres tanítása és terjesztése körül szerzett érdemeik elismeréséül, a vármegyei köznevelődési alaptól a következő tanítók, tanítónők és kiseddévónó tünnetettek ki — elismerő-oklevél kapcsán — egyenkint 50 kor jutalomdíjjal: **Bergstein** Jakab izr. el. iskolai tanító Keczerpeklénben, **Berzeviczy** Ödön róm. kath. el. iskolai tanító Pósfalván, **Czehenter** Ilona áll. óvónő Tótraszlavicván, **Gmitró** György gör. kath. el. iskolai tanító Malczón, **Kenedich** Gyula áll. el. iskolai tanító Boroszlón, **Kovács** János áll. el. iskolai tanító Lemesen, **Kovalszky** Margit áll. el. iskolai tanítónő Pécsújfaluiban, **Kubinyi** Mária róm. kath. el. iskolai tanítónő Licsérdén, **Mihalics** Antal gör. kath. el. iskolai tanító Lukón, **Ravasz** Géza ág. hitv. ev. elemi iskolai tanító Sárosbogyánban. A jutalmakat és elismerő-okleveleket — amint ezt lapunk már említette — a népevelési szakválasztmány gyöngélikedő elnöke, **Tahy József** alispán helyett **Bánó** Aladár vármegyei főjegyző osztotta ki az illetőknek a Sárosvármegyei Általános Népevelőegyesület közgyűlése alkalmából, lelkes és buzgó beszéd kíséretében.

— Az eperjesi vértörvényszék áldozatainak emlékére a következő újabb adományok folytak be:

A 143. sz. gyűjtőívén: br. Prónay Dezső, Acsa	100 kor.
Zombory Bertalan, Kiszzeben	8
A pozsonyi á. h. ev. Lyceum ifjúsága	10
Kirchmayer Gerő, Eperjesenyiczke	20
A 77. sz. gyűjtőívén: Dessewffy Lajos, Eperjes	4
A 76. sz. gyűjtőívén: Bielek László, Eperjes	10
A 134. sz. gyűjtőívén: Weber Ágoston, Eperjes	5
A 71. sz. gyűjtőívén: Strompf Pá, Varannó	5
Schulek Gusztáv, Eperjes	5
Az 53. sz. gyűjtőívén: Várkony Szerén, Eperjes	1
Mangésius Ilona, Eperjes	1
Jelenik Emma, Eperjes	1
Durst Győző, Eperjes	1
Vandrák Vilma, Eperjes	1
Az eperjesi ág. hitv. ev. elemi nép- és polg. leányiskola növendékei	12
Oeschger Adél, Eperjes	1
Az 59. sz. gyűjtőívén:	
id. Meliorisz Kálmán, Eperjes	2
Meliorisz Ilka, Eperjes	4
A 87. sz. gyűjtőívén:	
Az Eperjesi Villamvilágítási R.-T.	10
Sztankay László, Eperjes	2
Oszvald Károly, Eperjes	2
Zavatzky Szilárd, Eperjes	2
Messinger Samu, Eperjes	1
dr. Müller Bertalan, Eperjes	5
dr. Sztelho János, Eperjes	5
Br. Ghillány Imre, Eperjes	50
A 97. sz. gyűjtőívén: Berzeviczy Albert, Bpest	25
A 166. sz. gyűjtőívén:	
id. Sztelho János, Besztercebánya	2
Sztelho Gerő, Besztercebánya	2
A 128. sz. gyűjtőívén:	
Urbán Adolf, Hanusfalva	2
Uhrin János, Sátorajújhely	—40
Benczur Ába, Tapolymogyorós	1
Benczur Zoltán, Tapolymogyorós	—60
Benczur Rózsá, Tapolymogyorós	—20
Nádaskayné, Tapolymogyorós	—20
Baltay Irma, Hanusfalva	2
Csekanyák Béla, Tapolyhanusfalva	2
Zahler Aladár	1
Holénia Ernő	2
A 33. sz. gyűjtőívén: Hoffmann Mór, Eperjes	5
Kvitkovsky Ignác	2
Böhm Emil	1

Papp Ferencz	1
Mártyák Vazul	1
Meiszlinger	1
Gaskó Soma	1
Petrovay Gyula	1
Pehovits Ágoston	1
Szakmáry Dezső, Kende	3
A soproni ev. tanítóképző-intézet tanárai	5
Összesen	33040 K
Eddigi kimutatásunk	276—
Végösszeg	60640 K.

Eperjes, 1905. nov. 10.

Dr. Flórián Károly,
koll. pénztáros.

— Tiszti főszemle. A cs. és kir. 67. hadkiegészítő parancsnokság területén tartózkodó cs. és kir. közös hadseregbeli tartalékos tisztek és katonai hivatalnokok szemléje november 4-ikén volt Eperjesen. A honvédtiszteknek ugyanekkor Kassán kellett megjelenniük. Megjelenésre mindazok a tartalékos tisztek voltak kötelezve, kik ebben az évben nem voltak fegyvergyakorlatra bevonulva. A legénységi emlékek az idén a hadügyminiszter rendelete folytán elmaradtak és valószínű, hogy azok teljesen megszűnnek.

— Baromfikiosztás. A vármegyei mezőgazdasági bizottság a múlt héten a vármegye területén 200 drb orpington-fajkakast, 38 darab emdeni libát és 20 drb bronzpulykát osztott ki. Újabb kiosztás a legközelebbi napokban fog történni.

— A Joghallgatók Testületének tisztikara gyökeres változáson ment keresztül. Az irodalmi osztály és a becsületbírók tisztviselői állásukról lemondva, a megbízást visszaadták választóiknak. Az újonnan választott tisztviselők a következők: az irodalmi osztály elnöke **Bucsegh Kálmán**, titkár **Horváth Béla**; a becsületbírók elnöke **Györe Kálmán**, alelnöke **Dorner Emil**, titkár **Münnich Kálmán**. E változással kapcsolatban, a becsületbírók alapszabályait egy bizottság átdolgozza, az irodalmi osztály pedig matinée rendezésén fáradozik.

— Védkötelesek jelentkezése. Az ujonczozásra vonatkozó előmunkálatok az 1905. és 1906. évi ujoncz-jutalékok meg nem szavazása dacára teljesítendőek lévén, Eperjes sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala hirdetményileg felhívta az eperjesi illetőségű, 1885., 1884. és 1883. években született ifjakat, hogy november 1-jétől 30-ikáig a rendőrkapitánysági kiadónál — okmányaik bemutatása mellett — jelentkezzenek. Epp így tartoznak a népfelkelő-szolgálatra kötelezettek is jelentkezni. A ki a jelentkezést elmulasztja, azt 200 kor-ig terjedhető pénzbüntetéssel fenytik.

— Útjelzések. A M. T. E. Eperjesi Jogász és Theologus Osztálya október 28—31. napjain hatalmas munkát végzett: turista-utakat jelzett a borkúti hegyekben, hozzáférhetővé tette az eddigi labirinthust. A jelzések a következők: sárga-kék jelzésű út vezet a Szentlászló-hegyre, ezen utat sárga jelzésű vonal köti össze a Hegyecske gerincével, a Hegyecskeről fehérrel jelzett út vezet a gerinczen végig a Savanyúvízre vezető fehérfekete-fehér útig, mely a Kálvária-útnál kezdődik. A Hegyecske Eperjessel két fehér-sárga jelzésű út köti össze, más-más völgyben vezetve. Az összes utak a Kálvária-hídnál kezdődnek. Tervbe van véve Savanyúvíznek Czemétével való összekötése. A fáradságos munkát az Osztály ügybuzgó tisztikara hajtotta végre, a kedvezőtlen időjárásra való tekintet nélkül.

— A törvényszéki átjáró. A Fő-utca mindkét oldalának gyalogjáróját immár zavartalanul használhatja a közönség. Múlt szerdán este fejezték be az aszfaltozási munkálatokat. Sajnos azonban, hogy a kir. törvényszék előtti átjáró egészen abban az elhanyagolt, desperátus állapotban maradt, mint azelőtt volt. A lépcsők már teljesen elkoptak, ószslaz valóságos tavak képződnek rajtuk, télen pedig csábitólal kínálkoznak a láb-, sőt nyagtörésre. Ha már az egész Főutczát ily nagyvárosias módon rekonstruálták, igazán érthetetlen, hogy a törvényszék előtti lépcsőzetet miért hagyták ily özőnvíz előtti állapotban. Érthetetlen ez annál inkább, mert a törvényszékekkel szemben fekvő városház, illetőleg Klein-ház előtti lépcsőzetet kifogástalanul javították ki, aszfaltlépcsőkkel, kerámit-szegélylyel. Ha arra volt pénz, miért nem volt az innesső, sokkal frekventáltabb oldal kijavítására?

— Nyolcz község pöre. Az eperjesi gör. kath. püspök szepesmegyei birtokait — mint megirtuk — br. Luzenszky Félix és társai vették meg 2.200.000 kor. vételáron. Ebből az adásvételből nagy pör lesz, a mennyiben Szepesófalva, Sublechnicz, Lesnicz, Hafka, Nagy- és Kisfrankvágás, Kahlenberg és Hági községek úrbéri erdő- és legelőjuttalékaikat követelik, mely követelésnek a püspök az eladás folytán természetben nem tehet eleget.

— Az Eperjesi Korcsolyázó Egyesület november 4-ikén tartotta **Bánó** Aladár elnöklésével közgyűlését, melyen a tagok közül csak kevesen vettek részt, noha igen fontos, a közönséget nagyon közelről érintő ügyek

kerültek szóba. vetésnek és a t. Úgy a választó szavalközönség érdek a tagsági-díjaka ezt a korcsolyázó ség érdekeit sz nem lehetett. hogy a pálya a hogy korcsolya nagy terheket csak úgy lehet emeik, mert ségekre csakis az emelés azonl tagsági-díj ezent tanuló-jegy nap korcsolyázásra nappalra és es Egyesület, szigo ezentül csak az ben vett család (Pl. kosztosokna díjaknak illeté teszi a bevételt nincs lehetöve. Az Egyesület de a tagsági-dí mint társadalm kívül emelést a tagsági-díjak annak berende. Az új pavillon annak közönsé az egyesületne részvények kib is olyan oszta tulajdonosa dí ligeti jégpálya most, mint a kérdés ez, de rá, hogy e te érdekeinek. H teherviselő kép megszünteti a ezen az úton telemben tartó Ágost dr. vez alelnökké Szu pénztárossá pe Gusztáv, kik tanúsítottak e gyenes elvállal választmányi Faragó József roly, dr. Horc sület jegyzőkd eddigi pénztá 30 éven át az

— A Sár választmánya több legetteté gyalta Pest Pü sületének a megküldött h beszélése és bizottságot k **— Eperj** Eperjesi Ban Takarékpénzt Ágost, Ghillán Villamvilágítá dr. Rosenber dr. Vályi Ján Krivoss Gyul özv. Mosánsz dr. Raffay Fe táv, Fuchs gróf Dessew rosvármegye Lajos, Hart Kassa-oder Ghillány Lá kedő, Kósch özv. Gallots Sitányi Laj Beszkid An Ungár Füló Glücksman Kakúz Béla

kerültek szóba. Ezek közül legfontosabb volt a költségvetésnek és a tagsági-díjak megállapításának kérdése. Úgy a választmány javaslatából, mint az egyes felszólalók szavaiból kitűnt, hogy az Egyesület a nagyközönség érdekeit tartja elsősorban szem előtt; mégis a tagsági-díjakat el kellett emelni; szükségessé tette ezt a korcsolyapálya átalakítása, mely szintén a közönség érdekeit szolgálja s melyet már tovább halasztani nem lehetett. Mindenkinek élénk emlékezetében van, hogy a pálya az esti órákban mennyire megtelt, úgy, hogy korcsolyázásról alig lehetett szó. A város pedig nagy terheket rótt az Egyesületre s így az átalakítást csak úgy lehet keresztülvinni, ha a tagsági-díjakat fel-emelik, mert az Egyesületnek vagyona nincs s a költségekre csakis a tagsági-díjak nyújtanak fedezetet. Ez az emelés azonban aránylag csekély mértékű: a rendes tagsági-díj ezentúl 8 korona, a családtagoké 4 korona, tanuló-jegy nappali korcsolyázásra 3, nappali és esti korcsolyázásra 5 korona, az évadjegy nappalra 6 kor., nappalra és estére 9 korona. Megjegyzendő, hogy az Egyesület, szigorúan az alapszabályokhoz ragaszkodva, ezentúl csak az egy háztartásban élő, szoros értelemben vett családtagok számára ad családtagsági-jegyet. (Pl. kosztosoknak, nevelőknék stb. nem). A tagsági-díjaknak illetén való emelése éppen hogy elegendővé teszi a bevételt. Új korcsolyacsarnok építése ezzel még nincs lehetővé téve, pedig erre is égető szükség van. Az Egyesület mindenesetre módot fog keresni arra is, de a tagsági-díjakat tovább emelni nem akarja, mert mint társadalmi intézmény, nem hagyhatja figyelmen kívül azokat, kik a tagsági-díjak nagyobb mértékben való emelését nem bírnák el; igaz ugyan, hogy másutt a tagsági-díjak jóval magasabbak, noha a pálya és annak berendezése nem is hasonlítható a miénkhez. Az új pavillon építésére a város — hiszen a várostól, annak közönségéről van szó — segítségkezt nyújthatna az egyesületnek. Talán megoldható volna a kérdés részvények kibocsátásával, melyeknek azonban legalább is olyan osztalékot kellene adniuk, hogy a részvény tulajdonosa díjat fedezhesse. Budapesten pl. a városligeti jégpálya részvényeit kétszeres áron vásárolják most, mint a mennyi a névértékük. Mindenesetre nehéz kérdés ez, de reméljük, hogy az Egyesület talál módot rá, hogy e tekintetben is megfelelhessen a közönség érdekeinek. Hogy az Egyesület számol a közönség teherviselő képességével, abból is látszik, hogy kimondta: megszünteti a pénztáros és jégmester tiszteletdíjait s ezen az úton 400 koronát takarít meg. Ebben az értelemben tartotta meg a tisztújítást is, melyet Csátary Ágost dr. vezetett. Elnökké lett újból Bánó Aladár, alelnökké Szutórisz Frigyes, jegyzővé Geőcze Sándor; pénztárossá pedig Theisz Ármin és jégmester Matherny Gusztáv, kik mindketten nem csekély áldozatkészséget tanúsítottak ezen, nagy munkával járó tisztségnek ingyenes elvállalásával. A választmány is újjaakult; — választmányi tagok: Bodon Miksa, dr. Csátary Ágost, Faragó József, dr. Ferbstein Károly, dr. Flórián Károly, dr. Horovitz Gyula és Meliorisz Lajos. Az egyesület jegyzőkönyvi köszönetet mondott Farkas Lajos eddigi pénztárosnak, ki nagy buzgalommal kezelte 30 éven át az Egyesület pénztárát.

— **A Sárosvárm. Gazdasági Egyesület** igazgatóválasztmánya okt. 4-ikén tartotta ülését. Ez alkalommal, több legeltetési szabályrendelet jóváhagyása után, tárgyalta Pest Pilis-Solt-Ki kúnyvármegye Gazdasági Egyesületének a munkás- és cselédügy rendezése tárgyában megküldött határozati javaslatot melynek részletes megbeszélése és megfelelő javaslattétel végett egy tiztagú bizottságot küldött ki.

— **Eperjes város virilis tagjai az 1906. évben.** Eperjesi Bankegylet, Nagysárosi Műmalom, Eperjesi Takarékpénztár, Gör. szert. r. k. káptalan, dr. Csátary Ágost, Ghillány családi alapítvány, dr. Herczogh Árpád, Villamvilágítási Erőátvit. r.-társ., dr. Hartmann Samu, dr. Rosenberg Teofil, Tanulmányi alap, Barts Emil, dr. Vályi János, dr. Müller Bertalan, dr. Ferbstein Márk, Krivosz Gyula, Uhlarik Mátyás, öz. Lakner Árpádné, öz. Mosászky Gyözőné, Ruby József, Maléter Árpád, dr. Raffay Ferencz, Zborovszky Antal, Donhoffor Gusztáv, Fuchs Adolf (vámberlő), dr. Mosászky Titusz, gróf Desseswffy Dénes, Fest Lajos, Meliorisz József, Sárosvármegyei Gazdák Fogyaszt. Szövetkezete, Desseswffy Lajos, Hartmann József, dr. Hübschmann Bertalan, Kassa-oderbergi vasút, dr. Ghillány József, dr. báró Ghillány László, Bielek László, Schwarcz Ede kereskedő, Kósch Árpád, Gombos Zsófia, Véber Ágoston, öz. Gallotsik Vilmosné, Berger Henrik, Korn Vilmos, Sitányi Lajos, Moskovits Gyula, öz. Klór Gyuláné, Beszkid Antal, Szmoligovcis Szilárd, Ev. Kollégium, Ungár Fülöp, öz. Sarlay Melánia, Groszmann Ármin, Glücksmann Mór, öz. Roskoványi Ambrusné, dr. Kakúsz Béla, Vendéglősök s Korcsárosok Szövetke-

zete, dr. Oszvald Tivadar. Póttagok: Berger Samu, dr. Flórián Károly, Boross Zsigmond, Safran Manó, dr. Engländer Emil, dr. Breyer Adolf, Goldfinger Izidor, öz. Kiszely Mártonné, Baán Géza, id. Meliorisz Kálmán.

— **Felfüggesztették a munkaszünetet.** A kereskedelemügyi miniszter a f. évi decz. 24-ikére és deczember 31-ikére törvény szerint kötelező munkaszünetet kivételesen felfüggesztette arra való tekintetből, hogy úgy a karácsonyi ünnepek előnapja, mint Szilveszter, újév előnapja a folyó évben vasárnapra fog esni és ezért nem volna indokolt a kettős ünnepek teljes munkaszünetelése.

— **A magyar szabadságharcz hősiességét,** önfeláldozását a görögöknek a perzsa hadak elleni harcaival szokták összehasonlítani; érdekes is az összehasonlás, nagy, kimagasló hősi harcaik voltak mindkettőnek és voltak Efiálteszek a magyar szabadságharczban is. A magyar szabadságharcz a világ legszebb tusáival, legtöbb hősiességével dicsekedő harcz volt, de elbukott; a görög azonban diadalmoskodott a világraszóló hadak ellen. Ezekről a görög hősi harczokról szól az Endrei Zalán-féle *Világ Történelme* e heti füzeté Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a *Világ Történelme* kiadóhivatala, Budapest, VI., Aradi-u. 8.

— **Az Eperjesi Vadásztársaság** — mint megírjuk — nov. 5-ikén tartotta a kerekderő hajtóvadászatot. A vadászon, mely d. e. 8 $\frac{1}{4}$ órakor kezdődött és délután 2 órakor ért véget, 21 vadász vett részt. Terítékre került 28 nyúl és 1 vadgalamb. Ebéd ideje alatt Kribel Elek indítványára a társaság tagjai Bartha Miklós síremlékére 37 koronát adományoztak.

— **Az Eperjesi Joghallgatók Testületének Irodalmi Osztálya** nov. 11-ikén d. u. 6 órakor a Kollégium dísztermében sikerült irodalmi estélyt rendezett. Az estély műsora a következő volt: 1. Megnyitó-beszéd. Tartotta Bucsegh Kálmán, az Osztály elnöke. 2. Belépő-dal Konti József «Kis alamuzsi» cz. operettjéből. Előadta Domokos Józsefné úrnő. Zongorán kísérte Bertha Benő joghallgató. 3. Költemények Irta és felolvasta Andor Gyula joghallgató. 4. «Válás után.» Irta és előadta dr. Eöttevényi Nagy Olivérné úrnő. 5. Magyar népdalok. Énekelte Czimeth Ármin joghallgató Zongorán kísérte Krausz Soma zenetanár. 6. «Kewlari búcsú» Melodráma. Irta Heine H., fordította Szász Károly. Előadta Hoselitz Árpád jh. Zongorán kísérte Berta Benő jh. 7. «Lavotta első szerelme» Quartett. Előadták Mutnyánszky Vladimir, Danielovics Ernő, Veszely Julián és Gamauf István joghallgatók.

— **Jogakadémiánk hallgatóinak létszáma.** A beiratásoknak az önkéntesekre nézve még nyitva álló terminusai is leteltek már és így teljes precizitással meg lehet állapítani a joghallgatóknak e félévi végleges létszámát. Jogakadémiánkon az 1905/6. tanév első felére beiratkozott összesen 221 hallgató. Ezek között 211 a rendes joghallgató és 10 a — miniszteri engedéllyel — tanfolyam hallgatása nélkül a vizsgálatok letételére jogosított. Örömmel állapítjuk meg, hogy városunknak ez a kiváló tanintézete a tavalyi magas létszámot ebben az évben is megtartotta és így most is az ország legnépesebb jogi főiskolái közé tartozik.

— **«Régi Okiratok és Levelek Tára».** Kardos Samu dr. hávi folyóiratának már megjelent az első száma Debreczen város tanácsának a támogatásával. A 96 oldalra terjedő első füzet összeállítását változatos és gazdag Zoltai Lajos a szabad királyi város rangjára emelt Debreczen első esztendőit ismerteti, Oláh Gábor és Újhelyi Géza Kossuth hagyatékából közölnek érdekes dolgot. Kardos dr. egyik cikke Bethlen Gábor kardját és Kossuth Lajos esküjét ismerteti, a másik Újfalvi Sándor emlékiratait 1854—1855-ből, Szinnyei Gerzson pedig a sárospataki református főiskola történetét ismerteti 1431-től 1661-ig. Ezután bő adattár és egyéb kisebb közlemények következnek, — mellékelve vannak arcképek és faksimilek. A tudományos folyóirat előfizetési ára félévre 6 kor. Megrendelhető Debreczenben (Piac-utca 54.).

— **A budapesti árú- és értéktőzsde köréből.** Felhívás. A tíz évig tartott üzlettelenség folytán felgyülemlett vagyon természetes következetességgel keresi a gyümölcsöző elhelyezést, és miután a küszöbön álló közgazdasági átalakulás és a nemzeti befektetések a magyar értékek áremelkedését okvetlenül maguk után fogják vonni, *Griunauer és Thein* törv. bejegyzett, jogosított tőzsdeügynöki cég (Budapest, V., Akadémia u. 6.) közzéteszi, hogy ezen tőzsdén a hozzá érkezendő megbízások alapján a kereskedelmi törvény, valamint a tőzsdeszabályzatoknak szigorú betartása mellett és kivétel nélkül csakis föltétlenül szolid ügyleteket közvetíteni hajlandó.

— **Közbiztonság a sóvári úton.** Vaskó András tótsóvári fuvaros nov. 4-ikén hajnalban egy szekér fával elindult Eperjes felé. Az országúton négy, jól öltözött férfi kapaszkodott fel szekere Vaskó kérte a toladókat, szálljanak le a nehéz fuvarról, mire az egyik ökölcspással felelt a fuvarosnak Vaskó erre visszafutott falujába és doronggal felfegyverkezve tért

vissza szekerehez, a mely mellett azonban már nem találta támadóit. Folytatta tehát útját. A Kassai-út közelében, a gőzmalom mellett azonban az úrimód öltözött ismeretlenek előbújtak rejtékből és rátámadtak Vaskóra. Az egyik támadó négyszer rásütötte revolverét. Az egyik golyó talált és Vaskó lábába fúródott, úgy, hogy eszméletlenül terült el a földön. Míelőtt eszméltre tért, a támadóknak már nyomát sem találta. A csendőrség most nyomozza az éjjeli támadókat.

— **Hűtlen inas.** Mikstein József helybeli kályhasiparostól tanoncza: Pavlik György, százkoronás bankjegyet lopott el. A rendőrség kinyomozta a tettest, a kinél a pénzt még hiánytalanul megtalálták.

— **Elcsípett tolvaj.** Néhány nap előtt egy ismeretlen tettes öz. Aranyossy Sándorné kendei lakos házából ékszeret lopott. Az esetről értesült az eperjesi rendőrség is. Halmi János, a bűnügyi osztály vezetője, nyomban értesítette erről a zálogház-tulajdonosokat is és így sikerült egy *Csekán* János nevű, gyanús külsejű embert letartóztatni, ki aranyórát lánczaccal akart értékesíteni.

— **Felakasztotta magát.** *Szedlacsék* Ferencz az Eperjesi Népbank kályhagyarában hosszú ideig volt segédi minőségben alkalmazva és szorgalmával előjárói meglegedését kivívta. A szorgalmas kályhasegédnek volt egy menyasszonya, ki hirtelen megbetegedett. A menyasszony szept. 20-ikán meghalt; a leány vőlegényének azóta nyoma veszett. A rendőrség nyomozta az eltűnt legényt, de eredménytelenül. A Petőfi-lak tájékán fára felakasztva egy vadász-ember egy hullát látott. Nyomban értesítette erről a rendőrséget, mely a helyszínén megjelenve, megállapította, hogy az öngyilkos *Szedlacsék* Ferencz.

— **Az epilepsia (nyavalyatörés) gyógyítása.** Az orvosi szaklapok feltűnést keltő közleményeket hoznak az epilepsiának egy új és biztos gyógyító-módszeréről. E cikkek szerzője és az új gyógymód megalapítója dr. Szabó B. Sándor specialista orvos Budapesten, V., Alkotmány-utca 5., készséggel nyújt tőlvilágosítást mindazon ily bajban szenvedőknek, kik egészségük teljes helyreállítását az új és bevált módszere segítségével elérni óhajtják.

— **Állami népiskoláink népessége.** Sárosvármegye területén tényleg működésben levő 41 állami elemi népiskolába az 1905/6. tanévre összesen 6235 tanuló iratott be, a mely szám az 1904/5. tanévre beiratkozott 5808 tanulóval szemben 427 főnyi emelkedést mutat. A beirt tanulók közül 4763 a mindennapi és 1472 az ismételő-iskolát látogatja. A fiúk száma 3004, a leányoké 3231. Tehát a leányok száma 227-tel meghaladja a fiúk számát. Anyanyelv szerint a beirt tanulók következőképp oszlanak meg: magyar 286, német 897, tót és ruthén 5052. Vallásra nézve: róm. kath. 4142, gör. kath. 598, ág. hitv. ev. 553, ev. ref. 10, izraelita 932. A legnépesebb állami népiskoláink: *Bártfán* 872 mindennapi és 146 ismételő, összesen 1018; *Zboron* 379 mindennapi és 129 ismételő, összesen 508; *Kisszebenben* 381 mindennapi és 59 ismételő leány (a fiú ismételő tankötelesek az iparostanoncz-iskolát látogatják), összesen 440; *Palonczán* (Plavnicza) 202 mindennapi és 92 ismételő, összesen 294; *Berzeviczén* 203 mindennapi és 64 ismételő, összesen 267; *Girálton* 201 mindennapi és 64 ismételő, összesen 265; *Héthárs* 201 mindennapi és 55 ismételő, összesen 256; *Palocsán* 173 mindennapi és 82 ismételő, összesen 255 tanulóval.

— **Tolvaj cigányok.** Engländer B. Kossuth-utcai korcsmájában cigányok mulattak. Alig távoztak el azonban, a korcsmáros ijedten észlelte, hogy az asztal-fiók fel van törve és belőle 500 kor. értékű készpénz, váltó és ékszer hiányzik. Halmi János rendőrbiztos hamar kinyomozta a két mulató cigánylegényt. Sővárt elfogta őket és vasra verve kísérte be Eperjésre. Minden gyanú a két cigány ellen irányul, kik konokul tagadnak. A pénz és értékek azonban már nem voltak náluk találhatók.

— **Öngyilkosság a városi fogházban.** A város-házban lévő fogházban mult vasárnap *Havrilla* Andrásné, a kit csavargás miatt tartóztattak le, czellájában az ablak rácsára felakasztotta magát.

— **Pécsújfalván** a vasúti állomáson és Péchy főispán úr házában legutóbb történt kaszafurások nagy elővigyázatra intenek mindenkit, a ki pénzszekrényt vásárol, mert nem minden gyártmányú pénzszekrény képes ellentánni a modern technika vívmányaival működő betörőknek és kaszafuróknak. Az *Arnheim* S. J. budapesti cég (V., Árbócz-utca 3.) termitbiztos pánczélszekrényei még a furás kísérletét is lehetetlenné teszik; miért is ezen világhírű gyártmányt t. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **Nacscsagáék értekezlete.** Nagyváradon semmiel sem kisebbek a cselédmizériák, mint nálunk. Gerő Ármin ottani főkapitány úgy akar a dolgon segíteni, hogy szabályrendeletet terjeszt az ottani törvényhatóság elé. De mielőtt a szabályrendeletet megszerkesztené, nagygyűlésre hívja össze azokat, a kiket ez a kér-

dés a legközelebről érint: a cseléd tartó aszonyokat. A nacscságák értekezletét e hónapban tartják meg a nagyváradi városházán. Az értekezleten a főkapitány fog elnökölni és az ottani cselédügyosztály vezetője lesz az előadó. Az értekezleten előterjesztik a főkapitány szabályrendelet-tervezetét, a melynek egy-egy példányát megelőzően szétosztják a meghívott hölgyek között. Tavaly télen a cselédek rendeztek nagygyűlést a fővárosban, illő hát, hogy most a nagyságok a vidéken tartanak értekezleteket.

— **Teherkocsik ki- és berakása.** A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút, a következő hirdetményt adta ki: „Kereskedelem m. kir. miniszter. úr önméltóságának f. é. október 1-jén 59,418/III. sz. a. kelt engedélye folytán a vasúti üzletszabályzat 69. § 7. pontja alapján, a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút összes teherkocsijainak be- és kirakására nézve megállapított díjszabás szerű rakodási ideje ezennel a folyó év végéig 9 nappali órára lesz állítatik. Budapest, 1905. évi november 7. A vezérigazgatóság.

— **Óvás.** Napról-napra szaporodnak a különböző nevek alatt csúsz és köszvény ellen ajánlott szerek. Mindezek azonban nem tudják befolyásolni a közhírség bizalmát, melylyel a Zoltán-kenőcsöt régidőktől fogva kitünteti. Ezen világhírű kenőcs nem tévesztendő össze oly szerekkel, melyek számtalan más baj mellett csúsz és köszvény ellen is ajánlatnak, mert a Zoltán-kenőcs kizárólag csakis csúsz és köszvény ellen használható és ezen bajoknál — mint azt a legkiválóbb orvosok is igazolják, — tényleg felülmulhatatlan. Üvegje 2 kor. a készítő Zoltán Béla gyógyszerárban, Budapest, V., Szabadságtér.

— **Eperjes sz. kir. város főorvosának jelentése** az egészségügyi állapotáról 1905. október havában. Az egészségügyi állapot, viszonyítva a múlt hónaphoz: rossz. A városi kórházban kezeltetett 95 fekvő-, 278 járóbeteg, összesen 373. A városi fő- és alorvos magángyakorlatában kezeltetett 27 fekvő-, 42 járóbeteg, összesen 69. Előterbe léptek a légzőszervek megbetegedései. Fertőző bajok közül bejelentetett: torokgyík 1, vörheny 14, hasiagymáz 2, trachoma 4 és gyermekági láz 1. esetben. Élve született 13 fi, 15 leány, összesen 28; meghalt 14 fi, 14 nő, összesen 28. Különös kóros nem fordult elő. Orvostrendőri boncolás: szept. 11-ikén egy munkás felakasztotta magát; a hulla annyira rothadt volt, hogy nem volt boncolható. Az áruba bocsátott tej és vaj több ízben rossz volt.

— **Hány ügyvéd van a városokban.** Az ügyvédek országos szervezete szervezkednek, mert ebben a kiváló karban is sok az orvoslandó társadalmi és anyagi baj. Ebből az alkalomból érdekes kimutatás készült arról, hogy a nagyobb vidéki városok között hogy oszlanak meg az ügyvédek. Ügyvéd van: Nagyváradon 89, Aradon 84, Debreczenben 81, Temesváron 74, Kolozsvárott 71, Szegeden 64, Szabadkán 63, Pécsen 62, Pozsonyban 59, Kassán 56, Miskolcson 54, Zomborban 52, Szombathelyen 43, Újvidéken 39, Győrött 38, Kaposvárott 38, Kecskeméten 37, Szekesfehérváron 37, Nyiregyháza

36, Szolnokon 35, Sopronban 34, Nagykanizsán 33, Brassóban 31, Eperjesen 30, Hódmezővásárhelyen 28, Szegszárdon 25, Baján 25, Marosvásárhelyen 24, Mohácson 16. Az aránytalanság a lélekszámhoz viszonyítva kétségtelenül kézzelfogható és igazat ad azoknak, a kik Magyarországon is az ügyvédi censt szeretnék meghonosítani. Eperjes az ügyvédek számát tekintve a 24-ik helyet foglalja el, megelőzve a nagyobb népességű Hódmezővásárhelyt és Marosvásárhelyt Eperjes tehát ebben a tekintetben még a vidéki városok meglehetősen magas országos átlagát is fölülmulja.

— **Statistika Sárosvármegyéről.** A STATISZTIKAI HAVI KÖZLEMÉNYEK adatai szerint 1905. évi augusztusban Sárosvármegyében volt *házasságkötés* 79 (ebből vegyes házasság 11); élve *született* 477 gyermek, halva 13; *elhaltak* 402-en (ebből 7 éven alul 229-en); a *népesség* tehát 75. Eset 1000 lélekre házasság 0.45, élve születés 2.77, halálozás 1.75; a szaporodás tehát 1.02%. *Kivándoroltak* összesen 223-an (ezekből 220 Amerikába), még pedig Fiuméra szóló útlevelel 166-an, más kikötőre szóló útlevelel 21-en. *Visszavándoroltak* 66-an (mind Amerikából). *Útlevelet* kiadtak 177-et (ebből 174-et Amerikára), ezek 244 egyént jogosítottak utazásra. *Tűzeset* volt 24; a károsultak száma 208; a ház értéke 437,743 kor. Ezek közül 3 tüzest 20 ezer koronán felül volt, u. m. Hönigen (38,489 k.), Töltszéken (26,926 k.) és Bártfán (267,577 k.)

— **Az anyakönyvi hivatal háromheti kimutatása.** *Születtek:* Szakács Irma ág. h. ev., Szakál János r. k., Lipták János r. k., Weisz Aranka izr., Bergmann Mária izr., Simkó Gizella r. k., Szabó István r. k., Banyik Béla r. k., Reichmann Gizella izr., Zselinko Margit Jolán r. k., Fejtkó János r. k., Neusinger Ervina Irén r. k., Paszternák Erzsébet izr., Csizsik Andor Sándor r. k., Krajnyák István r. k., Tegye Klára r. k., Licsák Lajos r. k., Szemán Margit g. k., Pekarik Erzsébet r. k., Mikolaj Margit r. k. — *Meghaltak:* Szedlacek Ferencz r. k., 32 éves; Kuharik István r. k., 2 éves; Petrovcsik András Miklós r. k., 8 éves; Pasuth Józsefné r. k., 66 éves; Teörös Róbert r. k., 14 éves; Pasuth József r. k., 86 éves; Fischer Dávid izr., 18 éves; Havrilla Andrásné gör. kath.; öz. József Józsefné r. k.; Adamics Vinczéné r. k.; Kocsis András r. k.; Zselinko Margit r. k.; öz. Vrabély Mihályné róm. kath. — *Házasságot kötött:* lovag Travnicek-Uchaty Ferencz r. k. és Kintis Eugenia r. k.; Rákos János r. k. és Palta Mária r. k.; Horváth Ede r. k. és Paulinsky Veron r. k.; Megyasszai Béla r. k. és Jedla Gusza r. k.; Kocsicsák István r. k. és Schmidt Anna r. k.; Lakatos János ág. hitv. ev. és Mruz Teréz ág. hitv. ev.; Grossman Ármán izr. és Hirschfeld Berta izr.; Csontos János r. k. és Hurka Zsuzsanna r. k.; Sípós Gyula r. k. és Nehrer Kornélia ág. h. ev.; Schwarz Izidor Ignác izr. és Silbermann Leonora izr.; Thol András r. kath. és Harcsár Mária r. k.; Hagovszky István r. k. és Cizmár Gizella ág. h. ev.; Pasztorák József g. k. és Márton Mária r. k.; Bokor László g. k. és Vaskovics Mária gr. k.

Vasúti téli menetrend.

Érvényes 1905. évi október hó 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló . . . ind.	—	600 r	905 de	135 du	—	745 e
Héthárs . . .	—	600 r	949 „	226 „	—	836 „
Kisszeben . . .	—	623 „	1009 „	242 „	—	900 „
Eperjes megálló . . .	—	655 „	1036 „	305 „	—	931 „
Eperjes érk.	—	659 „	1040 „	309 „	—	936 „

Eperjes ind.	505 r	720 de	1046 „	319 „	705 e	1005 „
Abos . . . érk.	539 „	755 „	1111 „	343 „	740 „	1037 „
Kassa . . . érk.	614 „	830 „	1135 „	418 „	840 „	1115 „
Budapest . . . érk.	130 du	130 du	850 e	1000 e	635 r	815 r

Budapest—Eperjes—Orló:

Budapest . . . ind.	740 r	750 r	215 du	900 e	940 e	—
Kassa . . . ind.	1246 du	425 du	730 e	547 r	740 de	1041 e
Abos . . . érk.	106 „	449 „	748 „	614 „	803 „	1106 „
Eperjes érk.	137 „	518 „	900 „	646 „	855 „	1150 „

Eperjes ind.	142 „	528 „	937 e	700 de	—	—
Eperjes megálló . . .	146 „	533 „	943 „	705 „	—	—
Kisszeben . . . érk.	210 „	604 e	1016 „	736 „	—	—
Héthárs . . .	227 „	628 „	1040 „	758 „	—	—
Orló . . .	305 „	710 „	—	840 „	—	—

Eperjes—Bártfa:

Eperjes ind.	718 de	—	533 du	—	—	—
Bártfa . . . érk.	915 „	—	725 e	—	—	—

Bártfa—Eperjes:

Bártfa . . . ind.	—	—	1135 de	750 e	—	515 r
Eperjes érk.	—	—	130 du	931 „	—	650 „

Szepesség felé indul a vonat:

Eperjes megálló ind.	—	655 r	—	—	305 du	—
EPERJES . . . érk.	—	659 r	—	—	309 „	—

EPERJES . . . ind.	505 r	720 de	1218 du	1218 du	319 „	705 e
Abos . . . érk.	539 „	755 „	1245 „	1245 „	343 „	740 „
Abos . . . ind.	554 „	809 „	1254 „	110 „	430 „	749 „
Margitfalu . . . érk.	635 de	854 „	125 „	155 „	515 „	817 „
Gönci-bánya . . .	705 „	1115 „	330 „	330 „	600 e	848 „
Szolnok . . .	925 „	—	545 „	545 „	825 „	—
Szepesolvasi . . .	714 „	930 „	146 „	232 „	550 „	—
Váralja . . .	800 „	1045 „	310 „	310 „	727 „	—
Igló . . .	748 „	1005 „	211 „	308 „	625 „	902 „
Lóca . . .	835 „	1040 „	355 „	355 „	720 „	—
Poprád . . .	835 „	1105 „	246 „	407 „	720 „	—

Szepesség felől érkezik a vonat:

Poprád . . . ind.	300 r	625 r	836 de	1240 du	535 du	853 e
Abos . . . érk.	544 „	808 „	1125 „	348 „	813 e	1112 „
Abos . . . ind.	618 „	820 „	1135 „	451 „	823 „	1123 „
Eperjes érk.	646 „	855 „	1203 du	518 „	900 „	1150 „
Eperjes megálló . . .	705 „	—	—	533 „	—	—

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik néhai *Kovaliczky Mihályné* szül. *Habina Antónia* siratott elhunytá alkalmából részvétőknek bármiként is kifejezést adni kegyesek voltak, fogadják a gyászoló család őszinte, hálás köszönetét.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

KÖNYVNYOMDÁJA || PAPIRRAKTÁRA

EPERJESÉN.

Korszerűen s dúsan felszerelt

Árjegyzékek, számlák, czégekártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intévelek, czímkék, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégnomással. . . .

Pénzintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (szines vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Bármely hírlapra előfizetések közvetítése.

Legválasztékosabban berendezett

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók izléses kivitelben, falragaszok részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítás. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntöde.

Költségvetések — készítenő nyomtatványokról — postafordultával.

